

Projecte

Natur@ula

Equipament d'educació ambiental als
parcs i platges metropolitanas

Febrer 2023

1. Presentació**2. Objectius****3. Gestió de l'equipament****4. Cessió d'ús de la Natur@ula****5. Equipament****6. Recursos i materials educatius****Annex 1**

Formulari de sol·licitud d'ús

Annex 2

Formulari de sol·licitud de recursos educatius

Annex 3

Esquema del mòdul Natur@ula i recull fotogràfic de l'interior

1. Presentació

El conveni de col·laboració signat entre els ajuntaments i l'AMB per a la gestió de parcs i platges metropolitans estableix que l'AMB promourà i difondrà aquests espais públics en l'àmbit metropolità, a través del programa d'aprenentatge als parcs i platges metropolitans Aprenem a la Xarxa.

El programa Aprenem a la Xarxa pretén afavorir el vincle de la ciutadania amb els seus parcs i platges, tot donant a conèixer quins són els valors socioambientals i creant espais de participació i aprenentatge vivencial i experimental.

L'any 2022 neix un nou projecte del programa: la Natur@ula, un equipament d'educació ambiental als parcs i les platges de la metròpolis, de gestió municipal amb el suport de l'AMB.

La situació de pandèmia va fer que els centres educatius sortissin més sovint a desenvolupar la seva activitat lectiva a l'aire lliure, i utilitzessin per exem-

ple els parcs i les platges com un espai complementari a les aules. Durant aquests darrers anys també s'ha consolidat la participació en els projectes de la Jugatecambiental, els projectes participatius, les activitats a les aules ambientals i el treball realitzat per escoles, entitats i famílies als espais participatius. Fruit d'aquesta situació neix el projecte Natur@ula.

La Natur@ula és un espai d'aprenentatge a l'aire lliure, en contacte amb la natura més propera. S'adreça al públic general, als centres educatius i a les entitats del municipi. Aquest equipament també acull les activitats de la Jugatecambiental adreçades a famílies, amb una programació estable els dissabtes o diumenges de primavera i tardor.

2. Objectius

Els objectius del projecte són:

- Esdevenir un espai de referència per a les activitats i els projectes relacionats amb l'educació ambiental del municipi.
- Donar suport als centres educatius que utilitzen els parcs i les platges com a recursos educatius.
- Promoure els parcs i platges metropolitans com a espais d'aprenentatge vivencial i de recerca.
- Difondre els valors socioambientals dels parcs i les platges per afavorir l'estima i la conservació de la natura.
- Fomentar la participació i la vinculació dels centres educatius, les entitats i la població en general en la conservació del seu entorn proper.

3. Gestió de l'equipament

El projecte Natur@ula és un projecte compartit amb els ajuntaments. S'estableixen els següents compromisos.

Per part de l'AMB:

- Instal·lar un mòdul equipat amb prestatgeries i armariets tancats i fer-ne el manteniment.
- Equipar l'entorn del mòdul per facilitar l'estada dels participants a les activitats.
- Desenvolupar, amb la coordinació de l'ajuntament, els projectes relacionats dins del programa Aprenem a la Xarxa:
  - La Jugatecambiental
  - Els projectes participatius d'aprenentatge i servei adreçats a centres educatius i entitats
  - Les activitats educatives del programa Compartim un Futur
  - El programa Escoles a prop

- Oferir recursos materials i educatius perquè els usuaris de la Natur@ula els puguin fer servir de manera autònoma.
- Organitzar amb l'ajuntament espais de trobada amb els centres educatius i entitats que en vulguin fer ús per compartir propostes de dotació de recursos (materials i educatius), de disseny d'activitats, etc., de manera que s'ajusti a la realitat i a les necessitats de cada municipi.
- Fer el seguiment, la valoració i l'avaluació del projecte de manera coordinada amb l'ajuntament.
- Difondre el projecte a través dels mitjans comunicatius propis (web, xarxes socials i butlletins) i donar suport a l'ajuntament per a la seva difusió.

Per part de l'ajuntament:

- Utilitzar la Natur@ula com un equipament municipal d'educació ambiental, on s'hi desenvolupin activitats i/o projectes d'educació ambiental d'iniciativa municipal.
- Nomenar un tècnic municipal com a referent del projecte, per a l'organització, coordinació, seguiment i valoració del projecte.
- Participar en la coordinació del projecte amb els tècnics de l'AMB.
- Organitzar conjuntament amb l'AMB espais de trobada amb els centres educatius i entitats que en vulguin fer ús.
- Difondre el projecte a la comunitat educativa.
- Dur a terme el servei de neteja interior del mòdul i del lavabo adaptat.
- Facilitar la disponibilitat de wifi a l'espai.
- Aportar els mitjans que estiguin al seu abast i que puguin facilitar el desenvolupament del projecte.
- Fer difusió del projecte en tots aquells mitjans que tingui a l'abast.

4. Cessió d'ús de la Natur@ula als centres educatius i a les entitats

Un dels objectius bàsics del projecte Natur@ula és donar suport als centres educatius que ja utilitzen o que volen utilitzar els parcs i les platges com una aula a l'aire lliure, una extensió dels seus equipaments. És per això que es proposa que escoles, instituts i altres centres puguin utilitzar les Natur@ules lliurement per desenvolupar activitats i projectes propis (**vegeu sol·licitud i compromís, annex 1**).

Poden utilitzar en servei de préstec el material educatiu que hi ha, fer ús de taules i cadires, deixar les motxilles dels alumnes, utilitzar el lavabo, etc.

La coordinació de l'ús de la Natur@ula de manera autònoma es definirà en cada cas.

Per promoure l'ús de la Natur@ula, s'ofereix una formació adreçada a mestres i professors amb l'objectiu de donar-los a conèixer i les possibilitats educatives del parc i la platja des del punt de vista de la biodiversitat: introducció a la descoberta de la flora i fauna i recursos per fer activitats guiades o autoguiades.

Formació de mestres de l'escola Amat Targa al parc del Bosc de Can Ginestar (novembre2011)

5. Equipament

Mòdul

La Natur@ula disposa d'un mòdul d'emmagatzematge del material retolat personalitzat. El mòdul disposa d'un lavabo adaptat. L'interior del mòdul conté prestatgeries i armariets tancats per a ús individual d'un centre educatiu o entitat.

Taules de treball

Al costat del mòdul hi ha un espai amb taules i bancs de fusta per poder desenvolupar-hi activitats. Aquest espai es pot completar amb taules plegables i més cadires que estan guardades dins del mòdul. Els centres educatius i les entitats en poden fer ús perquè s'hi puguin acollir un grup classe sencer.

6. Recursos i materials educatius

La Natur@ula està equipada amb un seguit de recursos i materials educatius que es detallen a continuació, i que es poden anar ampliant a mesura que es detectin necessitats i/o es rebin propostes dels centres educatius.

Material de descoberta de la flora i fauna del parc

A l'interior del mòdul hi ha material d'ús compartit, disponible tant per a activitats dirigides per educadors com per a propostes autoguiades. Aquest material es troba a les prestatgeries dins de caixes transparents i etiquetades, o dins dels armariets tancats amb codi per a ús exclusiu d'un centre educatiu o entitat, si així ho sol·liciten (**vegeu el document annex**).

El material disponible són pots lupa, binocles, lupes binoculars i guies d'identificació de flora i fauna. També hi ha material de suport com pissarres blanques i suports individuals de fusta per col·locar el full de treball.

Exemples de material disponible

Recursos educatius digitals

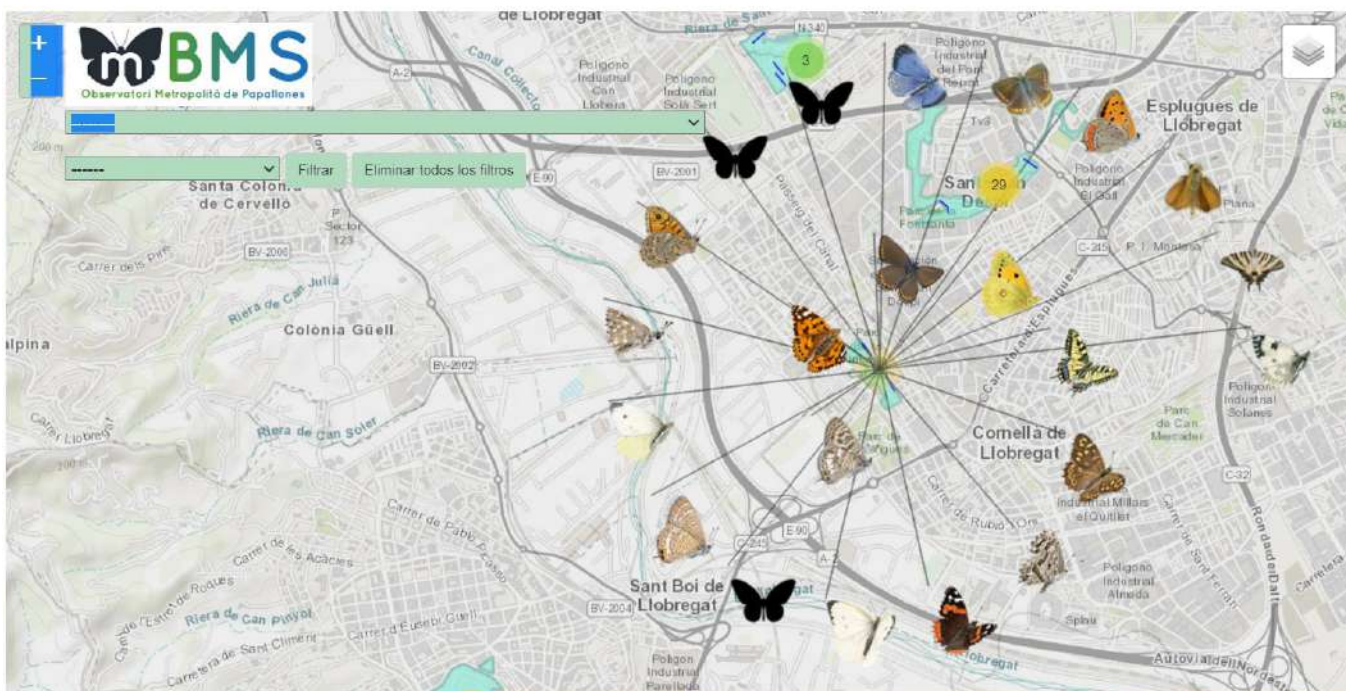
S'incorporen recursos digitals per afavorir les activitats autoguiades i aprofitar els avantatges de les TIC, com per exemple:

- Itineraris virtuals de descoberta.
- Censos de la fauna del parc i de la platja per introduir les dades al Visor de fauna dels parcs i platges metropolitans.
- Activitats autoguiades descarregables.

Visor de fauna dels parcs i platges metropolitans

Aquí podeu consultar les observacions que aneu fent als diferents parcs i platges. També la de la resta de persones voluntàries!

Web de l'Observatori Metropolità de Papallones, mBMS

Accions i espais participatius

Els parcs i les platges disposen d'espais participatius propers a les Naturales. Aquests tenen la singularitat de facilitar la implicació de les persones en la conservació del seu entorn més proper: es converteixen en agents actius que poden intervenir en les tasques de manteniment del mateix espai i/o en el seguiment de la presència de fauna.

Exemples: manteniment dels jardins de papallones i dels jardins d'herbes remeieres (reg, reposició de plantes...), dels hotels d'insectes i dels refugis de biodiversitat (reposició de material i seguiment d'invertebrats), reposició de menjar de les menjadores, etc.

Sessió de manteniment del refugi de biodiversitat al parc del Mil·lenari amb l'escola Canigó

Sessió de manteniment de menjadores del Parc de Can Lluç amb l'escola Pla de les vinyes

També s'instal·len caixes niu i menjadores als espais propers a la Natur@ula amb l'objectiu de disposar de recursos per facilitar l'observació de la fauna, i per explicar la importància de la biodiversitat. La Natur@ula disposa d'un pal per penjar i despenjar les menjadores per tal que els usuaris puguin fer-ne el manteniment i reomplir el menjar durant l'època de l'any adequada

Mostra de caixes niu

Es disposa d'una petita exposició de caixes niu, refugis de ratpenats i menjadores. Cada element disposa d'una làmina informativa sobre la seva funció.

Caixa niu per a passeriformes

Afaveix la nidificació d'ocells que busquen forats i esquerdes, en llocs on hi ha manca d'arbres vells o cavitats naturals a causa del creixement de les ciutats i dels conreus.

Aquests ocells ajuden al control de plagues (s'alimenten d'insectes), a la dispersió de llavors i a l'equilibri ecològic dels ecosistemes.

Han d'estar instal·lades abans de l'època de cria. Un bon moment és quan s'acaba l'hivern (febrer-març). S'han de col·locar a més de 4 o 5 m d'alçada i orientades al sud-sud-est.

Espècies que les habiten majoritàriament:

- Mallerenga carbonera (*Parus major*)
- Mallerenga blava (*Cyanistes caeruleus*)
- Mallerenga emplomallada (*Lophophanes cristatus*)
- Pardal comú (*Passer domesticus*)
- Pardal xarrec (*Passer montanus*)
- Mastegatabxes (*Picedula hypoleuca*)

Mallerenga blava (*Cyanistes caeruleus*)

Pardal comú (*Passer domesticus*)

Mallerenga carbonera (*Parus major*)

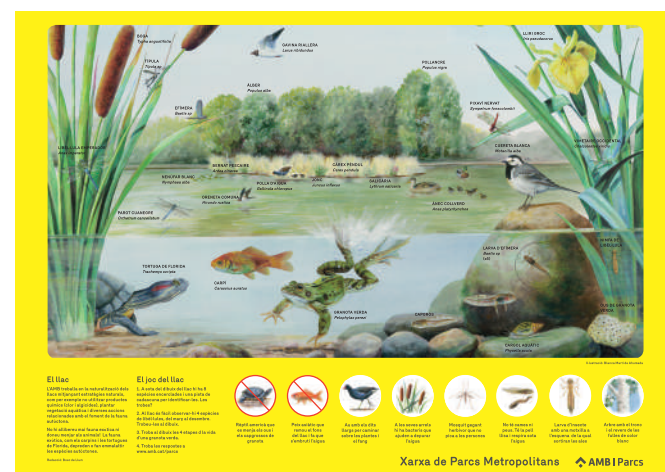
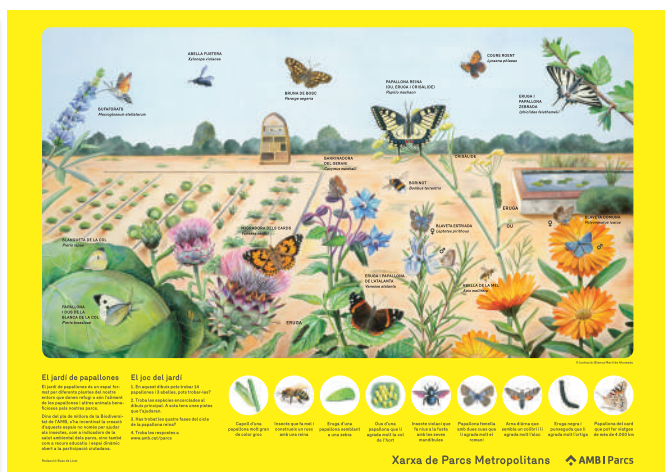
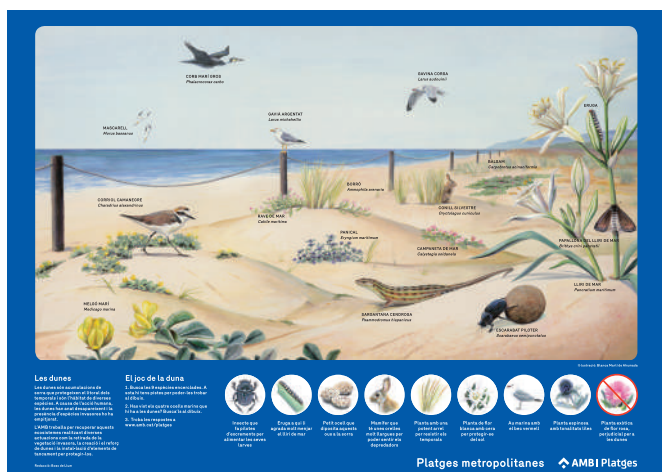
Joguines compartides (en prova pilot)

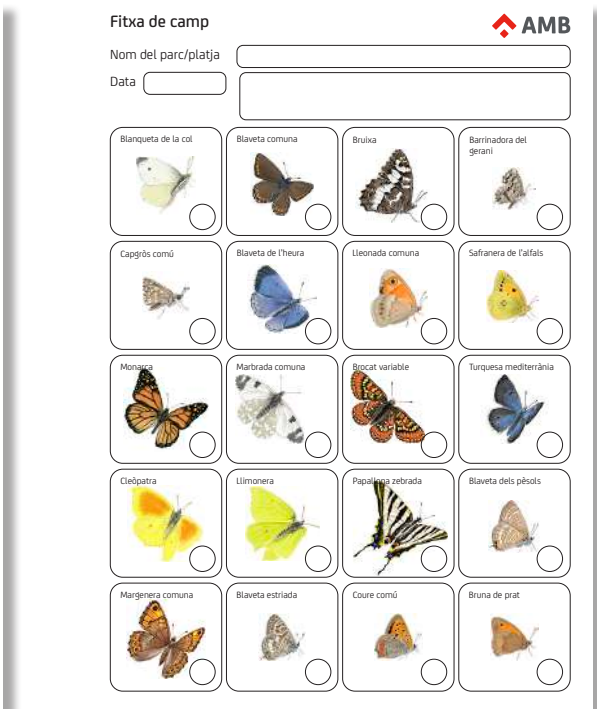
En determinades Naturales es disposa d'un armari de joguines compartides, amb material de joc senzill (petites regadores, pales i rascles, galledes...). L'objectiu és afavorir l'ús compartit de les joguines, fomentar el respecte i la conservació de l'espai de joc i del parc i esdevenir un espai d'intercanvi de joguines i altres materials a través d'activitats dinamitzades (mercats d'intercanvi, tallers, etc.) o espontàniament.

Recursos informatius i divulgatius

La Natur@ula esdevé un punt d'informació dels recursos disponibles editats per l'AMB i pels ajuntaments. Així doncs, hi ha una mostra en paper de cada recurs editat i la possibilitat que els usuaris puguin demanar-ne una mostra (annex 2).

Exemples de publicacions genèriques

Llistat de publicacions específiques dels parcs metropolitans

Publicacions de parcs	Enllaç web
Coneguem el parc de Can Mercader	https://bit.ly/2KiNZT2
Coneguem el parc de Les Planes	https://bit.ly/2qWcaxZ
Coneguem el parc Nou	https://tuit.cat/mMkWu
La vegetació singular del Parc de la Torreblanca	https://bit.ly/2Q7njdh
Pòster "Fauna del parc de Can Zam"	https://bit.ly/2DApy2m
Fauna i flora de la desembocadura del Besòs (fullet)	https://bit.ly/2Fz4StS
Flora i la fauna de la desembocadura del Besòs (recull de fotografies)	https://bit.ly/2znSpUF
Itinerari botànic al Parc de Can Solei i Ca l'Arnús	https://bit.ly/2Kjdcgg
Itinerari Botànic al Parc de Can Mercader	https://bit.ly/2DxCfuB
Itinerari botànic de Torreblanca	https://bit.ly/2QXGqUq
Itinerari botànic del parc de Can Vidalet	https://bit.ly/2AbiCp4
Itinerari botànic Jardí Botànic Històric de Barcelona	https://bit.ly/2DOhItt
Itinerari botànic del parc de Can Buxeres	https://bit.ly/36xGgLa
Jardí de papallones i hotel d'insectes del parc del Canal de la Infanta	https://bit.ly/2FA5dMT
Jardí de papallones i hotel d'insectes del parc del Turonet	https://bit.ly/2A5uvN7
Jardí de papallones i hotel d'insectes del parc de Torre-Roja	https://bit.ly/379yWrt
Jardí de papallones i hotel d'insectes del parc del Bosc de Can Gorgs	https://bit.ly/2Llkqzq
Jardí de papallones i hotel d'insectes del parc de Can Solei i de Ca l'Arnús	https://bit.ly/3aXOakn
Jardí de papallones i hotel d'insectes del parc Nou	https://bit.ly/2N2rhEq
Jardí de papallones i hotel d'insectes del parc de la Font Santa	https://bit.ly/3qgFVGz
Jardí d'herbes remeieres al parc del Mil·lenari	https://bit.ly/3rJZabW
Jardí d'herbes remeieres al parc de Can Lluc	https://bit.ly/2Nm12Zo
Jardí d'herbes remeieres al parc de la Molinada	https://bit.ly/3qhCqQd
Jardí d'herbes remeieres al parc de l'Ermida del Pla de Sant Joan	https://bit.ly/2MSzPxU
Jardí d'herbes remeieres al parc del Llobregat	https://bit.ly/2NiyAIO
Jardí d'herbes remeieres al parc de la Timba	https://tuit.cat/ahCbg
itinerari d'arbres i arbust del parc del Castell	https://bit.ly/2XvknuR
Itinerari d'arbres del parc Nou	https://bit.ly/2Xyatbl
Pòster de papallones del parc del Pi Gros	https://bit.ly/2J6LSSa

Annex 1.

Sol·licitud d'ús de la Natur@ula i/o del material en préstec

DADES DE CONTACTE

Data de sol·licitud:

Nom centre educatiu / entitat:

Persona responsable:

Adreça postal:

Telèfon de contacte:

Correu electrònic:

DATES I OBJECTIUS

Data d'ús de la Natur@ula (data en concret o una franja de dates):

Descripció dels objectius i activitats que s'hi volen desenvolupar:

MATERIAL EN PRÉSTEC

Sol·liciteu l'ús de l'armariet tancat en codi? _____

Sol·liciteu l'ús del següent material en préstec disponible a la Natur@ula?

Material	Disponible	Sol·licitat
Pots lupa	10	
Binocles	4	
Guies arbres	5	
Guies papallones	5	
Guies ocells	5	
Perxa i menjar menjadora	1	
Pissarra veleda	1	
Suports de fusta	15	
Jocs de l'espai de joc	divers	

COMPROMÍS

El centre educatiu es fa responsable del bon ús del material i de l'espai, del retorn correcte de tot el material sol·licitat i de la clau del mòdul en la data establerta. Així com d'informar de qualsevol desperfecte que s'ocasioni.

Signatura:

Annex 2.

Sol·licitud de recursos divulgatius en format paper

DADES DE CONTACTE

Data de sol·licitud:

Nom centre educatiu / entitat:

Persona responsable:

Adreça postal:

Telèfon de contacte:

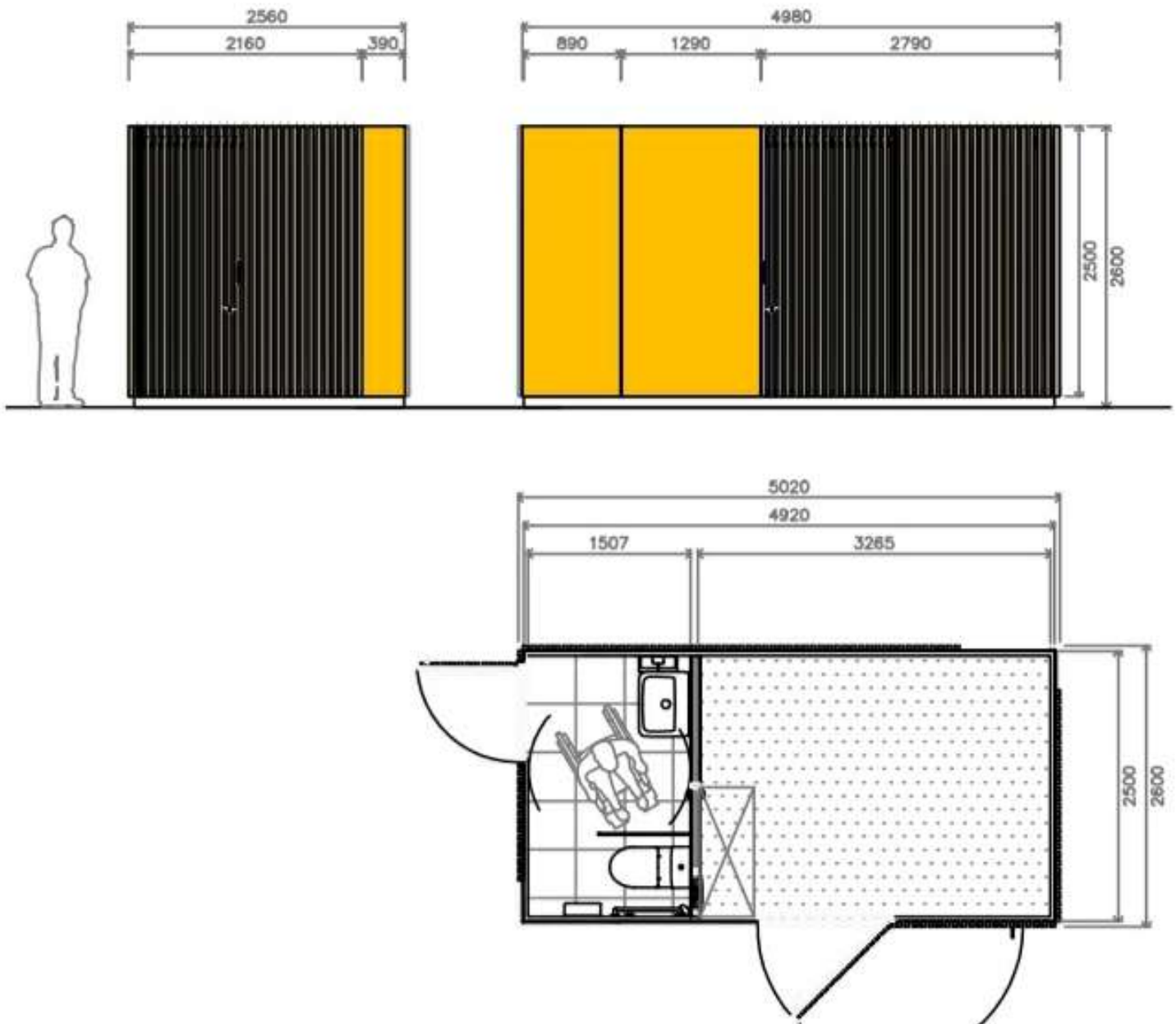
Correu electrònic:

Publicacions genèriques	Enllaç web	Quantitat
Mòbil retallable "Ocells que viuen a les caixes niu dels parcs metropolitans"	https://bit.ly/2AatRxF	
Mòbil retallable "Papallones diürnes metropolitanes"	https://tuit.cat/nq1Gq	
Caixes niu als parcs metropolitans	https://bit.ly/2S40Qeq	
Guia dels valors socials i ambientals dels parcs	https://bit.ly/2Blfk49	
Acolorir espècies dels parcs i les platges	https://bit.ly/3b14AIO	
Ocells per pintar	https://tuit.cat/UH4WO	
Vegetació i fauna de les làmines d'aigua dels parcs metropolitans	https://bit.ly/2qU8j4a	
Pòster "Els ocells dels parcs metropolitans"	https://tuit.cat/mMbpN	
Pòster "Els llacs naturalitzats"	http://scur.cat/H8FGD6	
Pòster "Els jardins de papallones"	http://scur.cat/88COAC	
Pòster "Les dunes metropolitanes"	https://tuit.cat/5xE2	
Pòster "Papallones diürnes metropolitanes"	https://tuit.cat/O3QUd	
Fitxa d'identificació de papallones	https://tuit.cat/R73nw	
Coneguem les platges metropolitanes	https://bit.ly/2AeVYMa	

Publicacions de parcs	Enllaç web	Quantitat
Coneguem el parc de Can Mercader	https://bit.ly/2KiNZT2	
Coneguem el parc de Les Planes	https://bit.ly/2qWcaxZ	
Coneguem el parc Nou	https://tuit.cat/mMkWu	
La vegetació singular del Parc de la Torreblanca	https://bit.ly/2Q7njdh	
Pòster "Fauna del parc de Can Zam"	https://bit.ly/2DApy2m	
Fauna i flora de la desembocadura del Besòs (fullet)	https://bit.ly/2Fz4StS	
Flora i la fauna de la desembocadura del Besòs (recull de fotografies)	https://bit.ly/2znSpUF	
Itinerari botànic al Parc de Can Solei i Ca l'Arnús	https://bit.ly/2Kjdcgg	
Itinerari Botànic al Parc de Can Mercader	https://bit.ly/2DxCfuB	
Itinerari botànic de Torreblanca	https://bit.ly/2QXGqUq	
Itinerari botànic del parc de Can Vidalet	https://bit.ly/2AbiCp4	
Itinerari botànic Jardí Botànic Històric de Barcelona	https://bit.ly/2DOhITt	
Itinerari botànic del parc de Can Buxeres	https://bit.ly/36xGgLa	
Jardí de papallones i hotel d'insectes del parc del Canal de la Infanta	https://bit.ly/2FA5dMT	
Jardí de papallones i hotel d'insectes del parc del Turonet	https://bit.ly/2A5uvN7	
Jardí de papallones i hotel d'insectes del parc de Torre-Roja	https://bit.ly/379yWrt	
Jardí de papallones i hotel d'insectes del parc del Bosc de Can Gorgs	https://bit.ly/2Llkqzq	
Jardí de papallones i hotel d'insectes del parc de Can Solei i de Ca l'Arnús	https://bit.ly/3aXOakn	
Jardí de papallones i hotel d'insectes del parc Nou	https://bit.ly/2N2rhEq	
Jardí de papallones i hotel d'insectes del parc de la Font Santa	https://bit.ly/3qgFVGz	
Jardí d'herbes remeieres al parc del Mil·lenari	https://bit.ly/3rJZabW	
Jardí d'herbes remeieres al parc de Can Lluc	https://bit.ly/2Nm12Zo	
Jardí d'herbes remeieres al parc de la Molinada	https://bit.ly/3qhCqQd	
Jardí d'herbes remeieres al parc de l'Ermida del Pla de Sant Joan	https://bit.ly/2MSzPxU	
Jardí d'herbes remeieres al parc del Llobregat	https://bit.ly/2NiyAI0	
Jardí d'herbes remeieres al parc de la Timba	https://tuit.cat/ahCbg	
itinerari d'arbres i arbust del parc del Castell	https://bit.ly/2XvknuR	
Itinerari d'arbres del parc Nou	https://bit.ly/2Xyatbl	
Pòster de papallones del parc del Pi Gros	https://bit.ly/2J6LSSa	

Annex 3.

Esquema del mòdul Natur@ula i recull fotogràfic de l'interior

Espai lavabo

Espai magatzem

